

**KLESAŤ
NAHOR**

KAROL DŽUPA

KRÁTKA ANOTÁCIA

KAROL DŽUPA : KLESAŤ NAHOR

Manželia, lekári s dlhoročnou praxou, stoja pred radikálnou zmenou zamestnávateľa. Definitívnemu rozhodnutiu má napomôcť dovolenka pri Arabskom zálive. Počas spiatočného letu musia riešiť náhle poškodenie zdravia jedného pasažiera. Napriek vlastnému ohrozeniu konajú v improvizovaných podmienkach rýchlo a rozhodne. Pobyť na Arabskom polostrove sa preto predlži. Vtiahne ich do sveta plného netušených nástrah a neočakávaných prekvapení.

KAROL DŽUPA

KLESAŤ NAHOR

ROMÁN Z LEKÁRSKEHO PROSTREDIA

2019

©

PREDNÁ TIRÁŽ

názov: Klesat' nahor

autor: Karol Džupa

obálka: Miroslav Kulich

korektúra: autor

rok vydania: 2019

prvé vydanie

ISBN: 978-80-570-1366-2

978-80-570-1367-9

VENOVANIE

VŠETKÝM, PRE KTORÝCH RODINA A ČEŠŤ
NIE SÚ IBA PRÁZDNE SLOVÁ

MOTTO

KEĎ DVAJA ROBIA
TO ISTÉ
NIKDY NEJDE
O TO ISTÉ

POĎAKOVANIE

KNIHA VYŠLA PRISPENÍM MNOHÝCH DOBRODINCOV
ĎAKUJEM, ŽE VO MŇA VERILI

NEKOĽKO ÚVODNÝCH POZNÁMOK

Všetky príbehy a osoby sú vymyslené. Akákoľvek podobnosť s realitou je úplne náhodná.

Určitá časť deju sa odohráva v Spojených arabských emirátoch. V texte som použil nielen plné znenie názvu tejto atraktívnej a zaujímavej krajiny, jej jednotlivých emirátov, ale aj skrátené formulácie.

V prípade, že uvádzam „Emirát“, myslím tým Spojené arabské emiráty.

Pokiaľ používam „emirát“, ide o jeden konkrétny zo siedmich, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť celého štátu.

Neexistuje zhoda v názve mora, ktorého vody majoritne obmývajú brehy Spojených arabských emirátov. Rovnocenne sa uvádza Perzský záliv aj Arabský záliv.

Bez toho, aby som čokoľvek sledoval či chcel vyjadriť, používam druhý názov.

1

NEMENOVANÝ HOTEL NA BREHU ARABSKÉHO ZÁLIVU

ktorýsi deň v januári o 04:50 miestneho času

Posledná kontrola pred odchodom. Kufre zbalené, prevážené, neprekračovali leteckou spoločnosťou povolenú hmotnosť, uzamknuté stáli vedľa seba pri dverách.

V duchu si odčiarkol prvú kvačku pomyselného zoznamu.

Povolený počet príručnej batožiny mal predpísané rozmery, váhu, obsah.

Druhá kvačka.

Doklady videl uložené na svojom mieste, hneď v prvom priečinku kabely a zoradené v poradí: manželkin pas, letenka, jeho pas, letenka.

Tretia kvačka.

V samostatnej časti osobnej batožiny mal zazipsovanú striekačku s fraxiparínom, balíček sterilných ihliel, niekoľko tampónov, tiež sterilných, umelohmotnú fľaštičku s dezinfekčným prostriedkom, pružky leukoplastu.

Všetko preto, aby pred odletom pichol manželke liek, nutný na prevenciu

pred vznikom trombózy. Po poslednom pôrode totiž prekonala hlboký zápal žíl dolných končatín. Vo vysokých letových výškach hrozilo väčšie nebezpečenstvo, že sa jej krv môže zrážať.

Štvrtá kvačka.

V batôžku mali spoločne dve decové fľaše s neperlivou minerálnou vodou, po dvoch kusoch červených jabĺk, pomarančov, banánov, paradajok a zelených papriek, škatuľku syrových sušienok, jedno balenie mäťových žuvačiek, suché a navlhčené vreckovky na jedno použitie, dózičku s kuchynskou soľou, dve ústne masky, igelitové vrecko na odpadky.

Všetko na svojich presne vymedzených miestach. Dokázal by ich nájsť aj hmatom.

Piata kvačka.

Obsah cestovného balíčka vytipoval a skompletizoval iba nedávno. Presne mal vyrátané, že s ovocím, zeleninou a sušienkami spoľahlivo preklenú niekoľkohodinový let do Európy bez toho, aby museli jesť na palube lietadla.

Bola to reakcia na nedávny incident niektorého letu akejsi spoločnosti, jej meno dávno zabudol, počas ktorého došlo k otrave pasažierov podávaným jedlom. Vznikol celosvetový škandál, prepitvávali ho médiá, sociálne siete, herci, speváci, iné celebrity, zdravotníci aj politici. Veľa kriku, s typickým výsledkom. Nič sa nevyvrátilo, ani nedokázalo. Napokon z toho letecká firma elegantne vykĺzla bez ujmy, pokút a odškodnení. Následne trochu „popracovala“ s cenami leteniek a na incident pasažieri radi zabudli. Pravda, nie všetci.

Preto vznikol osobný cestovný balíček. Na nátlak manželky, s nevôľou a ako nevyhnutné zlo, do neho zaradil aj kuchynskú soľ, lebo papriku a paradajky bez nej nedokázala zjesť a inej alternatíve výberu surovín naklonený nebol.

Ústne masky tvorili súčasť cestovného balíčka už dávnejšie. Hlavným popudom bol nejaký exotický zápal pľúc jednej kolegyne, ktorý sa naplno rozvinul po návrate z ktorejkoľvek krajiny Ďalekého Východu. Dokonca taký agresívny, že priam pod očami strácala vedomie a musela byť uvedená do umelého liečebného spánku.

Zmobilizovali odborníkov na všelijaké domáce, cudzokrajné a tropické pľúcne mikrobiálne infekcie aj zo susedných krajín. S predbežným odborným záverom, že vysoko pravdepodobne ju získala v lietadle.

Bolo vtedy verejným tajomstvom, že v tom čase menej zdatné letecké spoločnosti, začali šetriť na údržbe, dezinfekcii a výmenách vzduchových filtrov svojich vzdušných flotíl. Opäť, čuduj sa svete, nič exaktne

preukázané, ani vylúčené nebolo. Lebo, okrem toho, že pri spiatočnej ceste štyrikrát prestupovala, precestovala počas dovolenky aj niekoľko ostrovov, ktoré diplomatická služba neodporúčala navštíviť z dôvodov „bližšie neidentifikovateľných epidemiologických podmienok“. Našťastie, všetko dobre dopadlo. Doktorka prežila a napokon bola ešte rada, že ju nepokutovali, ináč nepotrešali, ani jej nenechali preplatiť nemalé náklady na liečbu, lebo ako to vyplynulo zo spoločného stanoviska ministerstva zdravotníctva, zdravotnej poisťovne a Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou „menovaná počas svojej zahraničnej cesty bola nedisciplinovaná, neakceptovala odporúčania diplomatickej služby, správala sa ľahkovážne a prinajmenej protiprávne“.

Definitívne sa tak do obsahu rodinného cestovného balíčka dostali ústne masky s mikrofíltrom, ktoré si obaja manželia zakaždým naložili hneď pri vstupe na palubu lietadla. Akokoľvek by sa to mohlo zdať, vlastne pre mnohých aj bolo, komické.

Záverečná kontrola sa blížila ku koncu.

Spolu majú dva kufre, jeho kabelu, batoh s potravinami a manželkin kozmetický kufrík. Dokopy päť kusov batožiny.

Šiesta kvačka.

Precíznu obhliadku kúpeľne, toalety, apartmánu, terasy urobil už skôr, ale ešte raz všetko skontroloval, pozrel sa aj pod posteľ.

Siedma kvačka.

Odmenu pre poslíčka mal v pravom vrecku nohavíc.

Ôsma kvačka.

Do plánovaného príchodu hotelovej služby chýbalo desať minút.

„Máme dobrý čas.“ Skonštatoval muž, teraz už nahlas.

„Uvoľni sa, ešte stále sme na dovolenke, aj keď už iba pár hodín.“

Podotkla žena tak mierne ako to len šlo. Vedela, že každé slovo v tejto situácii je iskrou v sklade pušného prachu, ale neodpovedať by znamenalo čeliť istému výbuchu.

So železnou pravidelnosťou bol tento rituál súčasťou odchodov i návratov každej spoločnej dovolenky. Manžel sa vtedy dostal do akéhosi tranzu, neradno bolo s nim polemizovať. Pri akomkoľvek náznaku či pokuse o diskusiu vzbĺkol ako fakľa, soptil ako Vezuv. Niežeby sa bála, to určite nie, ale jednoducho nestálo za to ho meniť, nieto prevychovávať. Totiž, keď bolo všetko podľa jeho puntičkárskeho kritéria, v sekunde sa upokojil a bol taký akého ho mala rada.

Vyšli na balkón a poslednýkrát si vychutnávali nezameniteľnú vôňu mora, láskavé pohladenie ranného vánku, počúvali upokojujúci šum vln, kochali sa v atraktívnom výhľade. Ktovie, kedy sem budú ešte opäť prísť.

„Oddýchol si si?“ Manželka vedela, že kruté týždne pred odchodom na dovolenku ho dosť vyčerpali. Psychicky, ale doslova aj fyzicky. Navonok, a ako stále v podobných situáciách, nedal na seba nič znať. Cítil a cítil povinnosť, za každých okolností vystupovať ako naozajstná opora rodiny. Vo svojich plánoch a cieľoch nik nesmel zneistiť. Ona, dcéry, syn, ani ich rodiny. No v najhlbšom vnútri duše sa ho zničujúco dotkla ľudská zloba, ktorej čelil. Najmä preto, že necítil absolútne žiadnu vinu a vlastne ju ani nemal. Teda, takmer nemal. Totižto už iba fakt, že bol - mnohých iritoval. Najmä v jeho pracovnom prostredí. „*Ludia ti odpustia všetko, len úspech nikdy*“ ... nevdojak sa jej pripomenuli slová nebohého otca. A jej manžel medzi úspešných patrí.

„Áno,“ zaznela stručná manželova odpoveď. Ariadna dobre vedela, že je iba čiastočne pravdivá. „Zmena prostredia, veľa spánku, skvelé more, prajné slnko, pre moje pľúca blahodarný, vlhký, soľou nasýtený vzduch a množstvo zaujímavých zážitkov tomu napomohli. A najmä, že sme tu boli spolu.“

Prestal používať holé vety, čo je dobré znamenie, preblesklo jej hlavou. *Vracia sa mu aj noblesnosť a galantnosť*. Vedela, že poslednú vetu myslí úprimne, lebo v najintímnejšom súkromí nadovšetko nenávidel patetické pózy. Bleskovo zvažila, že môže posunúť rozhovor na ďalší stupeň.

„A - čo bude ďalej?“ Pozerala mu priamo do očí. Neuhol zrakom, iba stál a nekonečne sa na ňu díval. Zrazu napevno vedela, že rozhodnutie padlo.

„Musíme to ešte raz poriadne prediskutovať, ale rovnako ako pred dovolenkou máme stále iba dve možnosti.“

„Cítim, že riešenie už máš. Príliš ťa poznám, aby si to dokázal predomnou skryť.“

„Myslím, že odtiaľ odídeme! Nebude ti to ľúto?“

„Ani náhodou. Keď ťa umiestnili do terajšej nemocnice, nepáčilo sa mi to oveľa menej, než keby sme odtiaľ mali teraz odísť!“

„Myslím aj na deti. Ako to príjmu?“

„Okrem toho, že sú už dávno dospelé, majú svoj život, ktorého sme iba tichými a hrdými pozorovateľmi, boli, sú a vždy budú s nami.“

Keď sa z každej strany hrnula na jej manžela a rodinu zloba, mnohokrát premýšľala aj o odchode. Utiecť z tohto nezmyselného marazmu a začať na novom mieste lepší život. Preto ju Martinom vyslovený plán neprekvapil, ani nezaskočil. Naopak, potešil.

„Nech bude akokoľvek a pôjdeme kdekoľvek, budeme spolu. A to je hlavné!“ Utrúsila, kvázi ledabolo, ale jedným okom poškuľovala ako sa zatvári. Mal zatvorené oči. Bol ticho a úplne pokojný. Skúsila natŕkať ešte jeden level.

„Máš aj konkrétnu predstavu kam?“

„Profesor Andráš mi už dávnejšie ponúkol miesto docenta na jeho klinike. Opakovane ma tiež vyzýval, aby som prevzal po ňom aj klinické laboratóriá, tým teoreticky i prakticky pokračoval v parenterálnej a enterálnej výžive.“ Manžel odpovedal vecne a systematicky, akoby prednášal kdesi na kongrese.

„To je plán alebo aj niečo viac?“

Ariadna dobre vedela, že okrem chirurgie sa jej manžel, najmenej s rovnakým zápalom, venuje špeciálnej výžive vnútro žilovej a podávanej prostredníctvom rôznych sond do žalúdka či čreva. Obe špecializácie sa vzájomne dopĺňali a prinášali prospech nielen operovaným, ale aj iným ťažkým a kriticky chorým pacientom.

„Zavolať som mu pred dovolenkou.“

„A?“ Zmohla sa iba na jednu hlásku, trochu ju zamrzelo, že jej o tom nepovedal.

„Začiatkom druhého polroka môžem nastúpiť.“

„Kedy si mi to chceš oznámiť?“ Vyletelo z nej s väčšou dávkou výčitky v hlase.

„Teraz!“

Keby ho nepoznala, mala dosť dôvodov byť nahnevaná alebo urazená, lebo všetky dôležité rozhodnutia robili vždy a zásadne spoločne. Dobré si však uvedomovala, že nielen prácu, ale aj miesto jej výkonu si obľúbil. Okrem toho nepripúšťal svoje žiadne odborné, ani ľudské pochybenie, preto nechcel zbabelo zutekať.

Napokon, urobenie si leta v zime, lebo doma mali vyše metra snehu, prostredníctvom atraktívnej dovolenky na brehu Arabského zálivu, mu poskytlo priestor aj čas, aby si to všetko ešte raz premyslel a nanovo v hlave poukladal.

„Našetríme a pred Vianocami si tunajší pobyt zopakujeme.“ Zareagovala spontánne. Návrh neschválil, ani nezamietol. Dobrá správa. Oči sa jej usmievali a priložila mu hlavu na hrudník. Objal ju a zľahka pobožkal na

líce.

Vtom niekto zaklopal na dvere. Hotelový personál bol dochvilný.

2

SÚKROMNÁ REZIDENCIA NA BREHU ARABSKÉHO ZÁLIVU

ten istý deň o 07:00 miestneho času

Limuzínu konečne pristavili! Batožina bola v kufri skôr, než Hadi stihol dosadnúť na zadné sedadlo a Jalal bezodkladne vyštartoval. Všimol si, že rodinný šofér zabáča na diaľnicu E jedenásť, medzinárodné letisko stihnú do hodiny. Napätie mierne ustúpilo. Za žiadnych okolností nechcel, aby kvôli nemu pozdržali odlet. Už len to by chýbalo! Za posledných pár dní toho mal tak akurát dosť. Ťali doň, k dostihovej ťave by boli zhovievavejší.

Strýko Abdulláh sedel na sedadle oproti a vyškieral sa. Hadi ho priam bytostne neznášal. Nuž čo, *príbuzných si nevyberieš*, povedal si v duchu.

„Nevadí, že idem s tebou?“ Zhučal prehnane srdečne skôr oznamovacím ako pytvovacím tónom.

Nemá ma rád aspoň tak ako ja jeho, preblesklo mladíkovou hlavou.
Nemuseli by sme si ťahať motúzy pod fúzy, no etiketa nepustí.

„Ak by si potreboval nejakú konzultáciu, lebo v ekonomike nie si taký borec ako v ornitológii.“

Strýko si vychutnával okamžik. Zjavne ho bavil a ponechával na perách odporný úškrnok. Jeho synovec mal v mysli iba dve slová, *hňup akýsi*, ale mlčal a na tvári sa mu nepohol ani jeden sval. Iba oči mal ako dve štrbiny. Narážky starého pána mladého muža dosť vytáčali, ale bol rozhodnutý, že vyprovokovať sa nenechá. Teraz nie. Nemôže si to dovoliť. Udalosti posledných dní nabrali nepriaznivé obrátky, kvôli jeho totálnemu zlyhaniu. V tejto chvíli to vedel rozoznať už celkom zreteľne. Škoda, že nie vtedy.

Hlavný šéf totiž rozhodol, že na tohoročné Výročné zasadnutie Svetového ekonomického fóra, ktorého hosťiteľom je švajčiarsky Davos, pôjde sedemčlenná delegácia, čo mu bolo jedno. Ale z nejakého preňho

neznámeho dôvodu, sa na poslednú chvíľu jeho vlastný otec zasadil, aby jedným z nich bol aj on. Za iných okolností by to privítal, hoci jeho špecializáciou bola arabská zahraničná politika. Napriek tomu, profesionálna prax mladíka a spoločenské postavenie automaticky vyžadovali, aby bol zorientovaný v globálnych trendoch svetovej ekonomiky, priebežne sledoval a vyhodnocoval aktuálny vývoj. Nehovoriac o tom, že mal pripravené - ako vždy - perfektné a precízne podklady, ktoré tímy domácich špecialistov pripravovali s patričným predstihom. Okamžite po tom, čo bol zverejnený podrobný program. Osvojiť si okolo dvesto strán textu by určite zvládol už počas niekoľkohodinového letu.

Hlavná programová ekonomická udalosť kalendárneho roka Západného sveta bola spravidla dosť široko koncipovaná. Prelínala a prepájala nielen dominantné globálne trendy hospodárstva, ekonomiky, politiky, iných oblastí, ktorým teraz módne vládla ekológia, sociálne programy a migrácia. Materiály rôznych interdisciplinárnych odborov a špecializácií dodávali, hlavne makroekonomickým výstupom, akúsi zvláštnu šťavu, iný a nezriedka aj nový rozmer. Chvíľu sa pohrával tiež s myšlienkou či jeho znalosti ekonomických a politických pomerov Arabského sveta neboli tým hlavným dôvodom, prečo bol narýchlo včlenený do zostavy delegátov, ale nikto s nim na túto tému nerozprával, ani mu nič nenaznačil. Myšlienku preto zavrhol ako riadne pritiahnutú za vlasy, trochu samolúbu, z kategórie ... čo sa babe chcelo to sa jej aj snilo.

Hlavný dôvod nevdle, ktorý napokon vyústil do hotovej katastrofy, bol termín fóra. Úplne sa prelínal so sokolímí pretekmi, ktoré majú interval piatich rokov, teraz naplánované v ich krajine a predstavujú niečo ako olympiádu v tomto starodávnom umení a tradícii arabských sokoliarov.

Vášni sokoliarstva podľahol ešte ako jedenásťročný. Pod patronátom starého otca, tiež oddaného tejto ušľachtilej záľube a poslaniu, si dychtivo osvojoval figle skúsených cvičiteľov. Neskôr nahromadil a prečítal množstvo literatúry, absolvoval nespočítateľný počet stáží, pracoval s niekoľkými tuctami dravcov, aby si napokon zo všetkých najviac zamiloval sokolov. Vďaka podpore starého otca vybudovali v jednej oáze sokoliarske stredisko.

No a práve v tomto období chcel svetu predviesť svoje skvosty aj výsledok mnohoročnej tvrdej práce.

Nečakané zaradenie do zostavy, ktorá mala ísť do malej krajiny a ešte menšieho mestečka, kdesi v Európe, počúvať a diskutovať o ekonomike, sa ho dotkla. Prijal to osobne aj dosť emotívne. Všetci v jeho najbližšom okolí dobre vedeli, s akým úsilím a zanietením pripravuje veľký sviatok

sokoliarov. Preto na chvíľu podľahol skratkovému mysleniu a konaniu. Zdalo sa mu totiž, že účasťou v delegácii naplní akési, nie jeho, ale neznáme tatkove ambície.

Navyše, opäť bez vlastného pričinenia, prikrmoval tým závist' a popudil zlovôľu ambiciózných kolegov, rovesníkov, ba dokonca aj od seba starších. Utvrdil ich v tom, že ako protekčnému dieťaťu sa mu dostane vždy všetkého.

Veľmi radi túto kartu vyťahovali a hlavne vtedy, keď sa im samotným nedarilo či nedokázali držať krok. Namiesto toho, aby skryli alebo odstránili svoju nemohúcnosť, možno aj bezradnosť, vytvárali zdanie, že nebyť priazne, ktorej sa mu priehrástím dostávalo, by boli dávno na jeho pozícii a on odložený kamsi v tmavých kútoch organizačnej špajze. *Možno aj strýko Abdulláh*, pomyslel si.

Niekoľko nasledujúcich hodín mu stačilo, aby si úplne a zreteľne uvedomil, že kvôli svojim milovaným sokolíkom vzniknutý osobný a malicherný problém riešil rozumom zastretým emóciami. Povrchnou, priam lajdáckou analýzou spustil reťazenie udalostí, ktorými do svojich problémov zatiahol, síce nechtiac, ale o to nezmyselnejšie i celú rodinu. Okrem toho ako na podnose ponúkol závistlivosť jasný dôkaz. Strýkov výsmešný tón preto ťal do živého, d'obal do mozgu.

„Požiadala ma sesternica, aby si nešiel sám, keď si už jeden let zmeškal.“ Rapotal strýko a trápny kašľom prekryval, že sa chechce. Zjavne bol podrobne informovaný o jeho detinskom pokuse vykrútiť sa z účasti na ekonomickom podujatí aj ako to napokon dopadlo.

Urazený sa vtedy motkal po halách obrovského letiska dovtedy, kým špeciál neodletel aj bez neho. Letové koridory a časy nebolo možné poprehadzovať. Nehovoriac o logistike bezpečnosti.

Skratkové konanie syna otec vyhodnotil ako neprípustný hazard. Najmä s ohľadom na vôľu najvyššieho šéfa, ktorý so zaradením Hadiho súhlasil. To, že boli v blízkom príbuzenskom vzťahu, v tejto chvíli nehralo žiadnu úlohu. Naopak, zlyhal tam, kde mal ísť príkladom! Nezavážilo ani to, že najvyšší predstaviteľ vždy s obľubou a zjavným pobavením sledoval všakovaké kúsky mládeneckého života jeho potomka. A nebolo ich málo. Hadi mal u Samu Al-Emira všeobecne inak nastavenú latku tolerancie aj menej prísny meter ako ktokoľvek iný, vrátane jeho vlastného syna. Teraz to prehnal. Pre nejaké „blbé“ fórum prišlo nielen zemetrasenie najvyššieho stupňa Richtrovej stupnice, ale otec sa poriadne nasrdil.

Jeho reakcia bola stručná, strohá, razantná. Rozhodol, že na hospodárske fórum Hadi odcestuje najbližšou komerčnou linkou, ináč nechá jeho sokolov

upieť na ražni a ponúkne ako pochúťku mnohodesným rodinám.

Nikdy ešte takto nepritvrdil. Aj mama, ktorá bola vždy jeho zaničeným advokátom, zaryto mlčala. Iba podotkla, že keď mu nezáleží na vlastnom kariérnom postupe, nech si padá do hĺbok podpriemeru, ale nezahatáva vzostup vlastným súrodencom. Navyše, detinskou nerozumnosťou nevytvára otcovi absolútne nepotrebné problémy. Aj tak má toho vyše hlavy. Určite sa nevyhne kritike Jeho Výsosti. Možno aj trestu, ktorý by zniesol oveľa radšej ako stratu dôvery či naštrbenie mnohoročných priateľských vzťahov.

„Dúfam, že ideš iba na letisko!“ Hadi prehovoril cez zuby a v duchu si na strýkov účet pomyslel, *úlisný had*. Stále na sebe nedal nič znať. Aspoň si to myslel. *Tak mi treba*, zúrilo viac na seba ako strýka.

„Samozrejme! Vieš, že nenávidím lety a ešte kamsi do dúpät'a nevercov.“ Nasadil ďalší z nekonečnej plejády širokých úsmevov a Hadiho priam striaslo. *Herec akýsi*, skoro z neho vyletelo.

V tomto okamihu ho najviac mrzelo, že nahneval otca, ktorého považoval za človeka nielen čestného a bezúhonného, ale absolútne sa nezaoberajúceho zbytočnosťami či okrajovými záležitosťami. V každej situácii dokázal odhaliť a prehodnotiť priority, zoradiť ich podľa stupňa dôležitosti aj naliehavosti. Menej závažné odsunul na obdobie, kedy ich význam postúpil z posledných na popredné miesta. Vždy sa sústredil na najpodstatnejšie veci a priamočiaro ich riešil. V drvivej časti prípadov aj dotiahol do zdarného konca. Preto bol úspešným politikom. Hlava rodiny určite mala nejaké svoje dôvody, keď chcela, aby cestoval do Švajčiarska, hoci mu ich v danom momente neprezradila. Zaslepený to prehliadol. Mal sklaponúť, nie sa štorcovat'. *Od tejto chvíle sa už nesmie stať žiadna mýlka*, odhodlane si sám pre seba dookola prízvukoval.

Aj to by bolo bývalo skrachovalo veľmi rýchlo, lebo ako na just nebolo dnes ráno naporúdzi ani jedno, jediné auto. Hrozilo, že v krátkej dobe nepríde druhýkrát načas k odletu ďalšieho lietadla.

A ako v rozprávke s dobrým koncom, kde sa vzal, tu sa vzal, prišiel strýko a ďalší kotrmelec bol zažehnaný. Mal by mu byť vďačný, ale akosi nemohol.

„Synovec, dosť dlho si vzájomne brnkáme na nervy.“ Strýko náhle zvažnel a mladý diplomat spozornel. *Čo za ďalšia galiba sa na mňa valí*, pomyslel si.

„Medzi nami je generačný vekový rozdiel. Aspoň si vypočuj môj návrh.“ Hadiho mozgové závitky opäť naplno pracovali a iba jemne prikývol.

„Dokázal by som sa povzniesť a jednoducho ťa prehliadať. Viem, že ty

mňa tiež. Vzhľadom k tvojmu neobyčajne vreľému vzťahu k synovi mojej sesternice, ktorého nevýslovne milujem, navrhujem prímerie. Urobme tu a teraz dohodu. Nemusíš ma mať rád, ani ja teba, ale od tejto chvíle ukončíme akékoľvek nepriateľské prejavy a prípadne sa budeme vzájomne rešpektovať, čo by bol pre mňa vítaný bonus. Čo ty na to?“

Hadimu skoro vyleteli oči z jamôk. Toto by nikdy nečaka! V žiadnom prípade.

Bezpochybne pravdivou tézou strýkovho nezvyčajne dlhého príhovoru bolo, že maličký bratranec Buhran je rozkošné dieťa. Od prvého okamihu, kedy ho mal možnosť zobrať do náručia, si vzájomne padli do oka. Keď ho potom malý uvidel, nič iné ho nezaujímalo a až výskal, keď sa nim Hadi hral. Vnímal ho ako svojho maličkého brata a vedel, že rovnako aj on jeho. Ale, *čo má za lubom starý lišiak*, varovalo ho podvedomie.

Doplňujúce slová už neprišli.

Starý pán, rozvalený vo svojej časti auta, nepohnute sedel, uprene sa mu díval do očí a mlčal. Hadi hodil okom na pravidelným tempom ubiehajúcu cestu. Letisko už bolo na dohľad. Horúčkovite premýšľal.

„O generáciu mladší príbuzný súhlasí,“ riekol napokon a vystrel pravicu. Strýko neatáľal ani sekundu.

Pakt o neútočení bol spečatený.

Z byrokratickej aktovky, ktorú nosil stále so sebou aj v piatok a iný sviatok, aby vzbudzoval dojem, že v pote tváre, obetavo pracuje, vybral krabicu Hadiho obľúbených datlí s mandľami, v čokoláde. Stihli si dať iba po dve, lebo auto už brzdilo a zastavilo. Akurát v správny čas. Do lietadla nastupovali poslední cestujúci.

Pred Hadim bolo šesť hodín letu a šesť dní, počas ktorých bude usilovne pracovať. Vyžmýka zo seba maximum, zmaže aspoň časť z toho, čo vyparatil. Ukáže, aký potenciál v sebe ukrýva.

3

VÍKENDOVÝ DOM, KDESI V STREDE EURÓPSKEJ ÚNIE tri mesiace predtým

„Tohoročné babie leto je mimoriadne vydarené, tretí víkend po sebe máme slnečno a teplo.“ Skonštatoval Martin síce nahlas, ale skôr pre seba, lebo manželka ho v kuchynke, pri šporáku, určite nepočuje.

Napriek pokročilej ročnej dobe bolo stále ideálnym riešením koncom týždňa prerušiť stereotyp pracovného rytmu v meste a presunúť sa do víkendového domčeka, vedľa nevelkého jazera, v podhorí jedného z lesov Karpatského oblúka. Miloval tento malý kúsok tisícštyristo kilometrových Karpát, patriacich do Alpskej – Himalájskej sústavy, rozprestierajúcich sa na území ôsmich štátov strednej Európy. Ako balzam pomáhal vymeniť hluk preplnenej provinčnej metropoly za ticho vidieka. Výfukovými splodinami presýtený vzduch vytesniť z pľúc dychom neporušenej prírody, popásť si oči odtieňmi rôznorodých farieb, ktorými pani jeseň vymaľovala všetko živé, hlavne lístie stromov a kríkov. Mal toto miesto rád aj preto, lebo si tu dokázal oddýchnuť a hlavne „vyvetrať“ hlavu. Možno to mal vsugerované, ale priam fyzicky cítil ako mu, cez temeno lebky, telo opúšťa negatívna energia, aby ju príroda bezo zvyšku spotrebovala a nahradila pozitívnu.

Pohodlne sa usadil do kresla, ktorého polohu mohol ľubovoľne meniť zo sedu do polovičného ľahu, s mierne vyvýšenými nohami. Hodiny prestál za operačným stolom, musel im dopriať oddych. Vystavil tvár zubatým slnečným lúčom a zmlkol. Jedným uchom počúval vášnivú vtáčiu debatu, ktorá k nemu doliehala zblízka i zďaleka, druhým známe zvuky vo vnútri, kde manželka pripravovala jeden z ich obľúbených spoločných sobotňajších jedál, na ktoré sa vždy mimoriadne tešil.

Celý týždeň obaja obedovali v nemocničnej kantíne, čo nebola zlá alternatíva, ale domáce jedlo nenahradila. Tobôž nie to, ktoré vedela vykúzliti Ariadna. Mala mimoriadny cit, pretože patrila k tým ojedinelým zjavom, ktoré akúkoľvek rutinu, kuchtenie nevynímajúc, dokázali zmeniť na umenie. Už teraz sa mu zbíhali sliny.

Podľa toho, čo ukladal do košíkov na rannom farmárskom trhu presne vedel, aké bude dnešné obedové menu. Predjedlo, trojdecová miska surovej zelenej listovej zeleniny, preložená šalotkou, plátkami jemne opečeného cesnaku, pokvapkaná citrónovou šťavou a extra panenským krétskym olivovým olejom. Polievka z hlivy ustricovej, nakrájanej na hrubšie slížiky, koreňovej zeleniny na kocky, doplnená balkánskou zmesou pochutín, nadrobno pokrájanou petržlenovou vňaťou a štipkou čerstvo zomletých sušených čili papričiek. Hlavným jedlom dnes, bez najmenších pochyb, bude jemne nasolený, na masle a pod sklom upečený pstruh potočný. Zaručenou

prílohou zelená špargľa, udusená nad vriacou vodnou parou a dve polievkové lyžice domácej pochúťkovej majonézy, podľa starého receptu, ktorý sa dedí sťa rodinný klenot z generácie na generáciu. Ako dezert treba očakávať tradičný ovocný pohár, ktorého kompletné zloženie sa manželke zakaždým podarilo do poslednej chvíle utajiť. Totiž, v čase prípravy jedlá vo víkendovej chate, Martin nemal dovolené nielenže nazeráť do hrncov, ale ani otvárať chladničku. Druhý zákaz, s obľubou a pravidelne, porušoval. Podľa toho, čo dnes tajne zistil, boli vysoko pravdepodobné kocky banánu, ananásu, papáje, žltého melónu, spestrené o čučoriedky, vlašské orechy a smotanovo medovú penu. Napriek tomu, s pravdepodobnosťou rovnajúcou sa istote, očakával aj nejaké prekvapenie navyše, lebo manželka dávno odhalila, že podvádza a zakaždým niečo ukryla na neznámom mieste.

Martin sa vyhrieval na slniečku ako starý kocúr a podľa zvukov z kuchyne, ktoré k nemu prenikali dokorán otvorenými dvermi, neskôr aj na základe vôní si predstavoval, čo jeho manželka akurát v tejto chvíli kuchtí. Po niekoľkých minútach sa mu všetky vnemy začali premiešavať. Cítil udom, počul nosom, videl ústami, ohmatával očami a zrazu bol v stave, ktorý s určitosťou nevedel identifikovať ako skutočnosť. Keďže nebol nepríjemný, nebránil sa mu a pohltila ho iná dimenzia vedomia, zaspal.

Detské a mládenecké roky ubiehali ako krásny sen. Strávil a užíval si ich v dedine, ktorá počas niekoľkých rokov podrástla na menšie mestečko, lebo v ňom takmer v rovnakom čase pribudli dve fabriky. Jedna drevospracujúca, druhá textilná a odevná. Našlo tu zamestnanie, na miestne pomery dosť veľa ľudí, najmä mladých. Keďže súbežne budovali aj nájomné ubytovacie kapacity, pripravili podmienky pre svojpomocnú výstavbu domov a bytov, počet obyvateľov v priebehu niekoľkých rokov trikrát narástol a tento trend pokračoval. Miestnym prevádzkam, obchodom, ale aj iným službám pribudli zákazníci, ich ponuka sa zvýšila aj rozširovala. Postupne prichádzali ďalšie aj nové zariadenia občianskeho zázemia. Počet detí utešene stúpol, školské triedy praskali vo švíkoch, potrebné bolo vybudovať ďalšiu školu.

Martinova mama a otec, obaja učitelia, sem dostali umiestenku a tak rodina našla nový domov v krásnom prostredí doliny, učupenej medzi hlbokými ihličnatými lesmi, ktorá kopírovala kľukatú rieku a mala poriadnu dĺžku. V mieste, kde sa na niekoľkých kilometroch vretenovite rozšírila, stálo miesto ich nového pôsobenia. Z výšky okolitých kopcov vyzeralo ako oddychujúci, obrovský, čerstvo nasýtený had, pokojne tráviaci obsah svojho preplneného brucha.

Pôvodne tu mali ostať iba niekoľko rokov. Napokon Martin v tejto časti krajiny absolvoval základnú školu aj gymnázium, ktoré pribudlo najmä

vd'aka pokračujúcemu rozvoju mesta.

Keď sa spätne myšlienkami vracal do týchto liet, mnohé vyprchávalo či sa vytratilo úplne, ale dominantnou spomienkou ostal futbal a cyklistika. A ešte jedna príhoda, ktorá zásadne ovplyvnila jeho ďalšie smerovanie, po ukončení stredoškolského štúdia.

Miestny odevný závod bol hlavným sponzorom futbalového klubu a na jeho ihriskách trávil každú možnú voľnú chvíľu. Mal vtedy šestnásť rokov a druhým rokom už trénoval s ligovými dorastencami. Doteraz mu v pamäti ostala radosť z prvých naozajstných kopačiek a teplákovej súpravy, s logom klubu vpredu a jeho názvom na chrbtovej časti bundy. Ale nič dovtedy zažitého sa nevyrovnalo chvíli veľkého vzrušenia aj trémy, keď ho v úvode druhého polčasu tréner prvýkrát poslal na ihrisko do naozajstného súťažného zápasu. Nastúpil namiesto vtedajšieho lídra mužstva, ktorého súperov obranca zranil. Svetelná tabuľa ukazovala 0:0. Šťastena mu bola naklonená. V priebehu necelých štyridsiaticich minút dvakrát skóroval a razom, vysoko nad štadiónom, svietilo 2:0. Skoro tomu nechcel uveriť. Veľká radosť! Obrovská sláva!!

Hneď prvým stretnutím si vybojoval miesto v základnej zostave. Od tohto okamihu šlo všetko v jeho živote nabok. U rodičov našiel pochopenie, mali iba jednu podmienku, žiadne poľavenie v škole. Pracoval na sebe ostošeť. Naháňal kondičku, cibril techniku, pozoroval štýl hry svojich spoluhráčov, vštepoval do pamäte ich reakcie v rôznych herných situáciách. Keďže mu raz tréner vytkol, že má nohy tenké ako záchodový pavúk, zobral to vážne a za doplnkový šport si zvolil bicyklovanie.

Preto bolo celé stredoškolské obdobie o futbale a cyklistike.

Vo chvíľach úplného súkromia potom v zrkadle kontroloval či ešte stále má tie pavúčie nohy. Dolné končatiny mu nabrali svalovú hmotu, ale z rýchlosti šprintéra nič neubrali. Pre futbal ideálna kombinácia. Čomu sa učiť nemusel, bola schopnosť postrehnúť kľúčové momenty súperovej taktiky a rozoznať, ktorý z protihráčov je v danom zápase vedúcou osobnosťou. Pri útokoch súpera sa ho snažil eliminovať a počas protiútokov od neho odpútať. Docielil tak prečíslenie a navýšil ho nejakou nečakanou fintou, prihrávkou alebo strelou.

Až do ukončenia dorasteneckého veku mal pevné miesto v zostave. Postupne patril k hlavným osobnostiam, hoci sa o takýto honor nikdy neusiloval. S pribúdajúcimi skúsenosťami a vekom, ho postupne zaradzovali aj do prípravných zápasov hlavného mužstva. Takmer formálnou otázkou bolo, kedy bude preradený natrvalo. Všetci mu predpovedali skvelú kariéru profesionálneho futbalistu. Lichotilo mu to, ale vo svojom vnútri nebol celkom stotožnený s takto formovaným ďalším životným smerovaním.

Futbal zbožňoval, ale bral ho viac ako zábavu, nie robotu. Možno preto sa mu tak darilo.

Osudovým momentom pre rozhodnutie, ktorou cestou sa v budúcnosti poberie, bola náhla matkina choroba. Otec bol kdesi na služobnej ceste a mama vtedy kriticky oslabla. Navyše, pochytila takú veľkú paniku, že ju musel sprevádzať za miestnym špecialistom. Doteraz sa s „naozajstným“ lekárom nestretol, lebo tí športoví, ktorí pravidelne kontrolovali parametre jeho výkonu, mu pripadali skôr ako spoluhráči, nie doktori.

Internista bol absolútne pokojný, maximálne sústredený. Človek nemohol dospieť k inému záveru, že v tejto chvíli je tu len a len pre svojho pacienta. Vyžarovala z neho istota, rozhodnosť aj malá porcia únosného sebavedomia. Nevedno z akých dôvodov Martina nevykázal z ambulancie, stal sa tichým pozorovateľom jeho práce. S mamou donekonečna rozprával, dával otázky, robil si poznámky. Potom ju za závesom dlho vyšetroval. Medzitým nechal urobiť nejaké krvné testy, následne röntgenové snímky. Keď bolo všetko skompletizované, okamžite ich pozval späť do ambulancie. Ešte raz nenáhlivo poprezeral výsledky, nahliadol do poznámok a chvíľu premýšľal. Po pauze tónom, ktorý vylučoval akúkoľvek pochybnosť, mame prezradil diagnózu, objasnil liečbu, vypísal niekoľko liekových receptov, systematicky zdôvodnil zákazy, príkazy, odporúčania. Martin v tomto okamihu nerozumel takmer jedinému slovu, napriek tomu presne vedel, kým chce v budúcnosti byť. Lekár potom určil termín kontrolného vyšetrenia, vraj úplne stačí prísť o tri dni, niekedy na obed ... o b e d ... o b e d ... !OBED! ... vtedy už Martin jasne rozoznával manželkin hlas a prebudil sa.

„Chvíľku som si zdiemol.“ Reagoval previnilo na výzvu Ariadny.

„Bolo počuť.“ Odvetila s úsmevom. Za každým manželovým zvýraznením chrápania bolo psychické vyčerpanie.

V altánku už bolo prestreté. Tiež mala rada ich niekoľkohodinové spoločné stolovanie, počas voľných dní, lebo cez pracovný týždeň na to nebol čas.

...

V zhone bežných dní Ariadna ráno jedávala málokedy. Akurát si vypila svoju kávu, počas prípravy jedla manželovi. Deficit dobehla neskôr, bohatšou desiatou. Avšak, Martin bez raňajok z domu neodišiel, lebo skoro nikdy nevedel či stihne obed. Mnohokrát ho aj prepásol.

Dĺžka trvania chirurgickej operácie a obdobie medzi dvoma po sebe idúcimi, sa totiž dajú odhadnúť iba približne. Stačí nečakané prekvapenie, nedajbože problém, nutnosť rozšíriť alebo upraviť či dokonca úplne zmeniť

plánovaný alebo určený operačný postup a minúty ubiehajú ako sekundy. Nehovoriac o tom, že po skončení operácie vyzerá operačná sála ako bojisko. Potrebne je všetko použité rýchlo odsunúť a nahradiť. Nachystať nové podmienky, potrebné k ďalšiemu súboju chirurga s chorobou pacienta. Aj táto časť práce bytostne závisí na skúsenostiach a zručnostiach personálu. Ak sa k tomu prirátajú nečakané zmeny, z dôvodu nutnosti riešenia akútnych stavov, a nebýva to zriedkakedy, všetko dopadne napokon úplne inak. Neraz na míle vzdialené od akokoľvek precízne pripraveného programu. Jednotlivé výkony si vynútiť posúvanie, poprehadzovanie, pretože sa predlžujú. Na jedlo v jedálni potom operačné tímy môžu zabudnúť. Nezriedka býva preto po raňajkách najbližším ďalším pokrmom chirurgov, Martina nevynímajúc, až neskorý obed alebo skorá večera, po návrate z práce.

Povedané stručne, bez výdatných raňajok chirurg dokáže podať hodnotný výkon iba málokedy a nanajvýš krátku dobu. Skôr či neskôr, nevie hodiny, dňa, kedy a ako, ho to prevalcuje.

Ariadna si obed v nemocničnej jedálni dokázala zladit' so svojim profesionálnym rytmom. A vzhľadom k tomu, že pracovala s rádioaktivitou, mala o hodinu kratšiu pracovnú dobu, čo jej prišlo mimoriadne vhod. Pokým totiž Martin prišiel z práce, stihla pripraviť neskorý olovrant či skorú večeru, ktorý v rodinnej hantírke volali „oločerou“.

Bola to tiež prvá a posledná chvíľka dňa, kedy boli nakrátko pokope. Mohli sa pohovárať, plánovať, niekedy aj snívať, ale hlavne, spolu oddychovať. Martin následne na niekoľko hodín zakotvil v pracovni, aby študoval alebo písal. Ariadnu čakal domáci stereotyp „ženských“ povinností, ktoré síce nikdy a nikto takto nedefinoval, predsa všetci automaticky priradzovali nežnému pohlaviu ako nejakú - nevedno akú - výsadu manželstva. A pokým boli deti malé, školopovinné, vrátane zabezpečovania ich všakovakých aktivít. Napríklad, synov tenis, individuálne kondície v speve jednej dcéry a dopĺňujúce štúdium jazykov druhej.

Znamenalo to počas neskorého popoludnia a blížiaceho sa večera naložiť ich do auta, porozvážať krížom - krážom po celom meste na tenisové kurty, umeleckú či jazykovú školu. V tomto okamihu „získala“ chvíľu na nevyhnutné nákupy. Stihla to tak - tak. V nemeniacom sa tempe deti pozbierala a až po príchode domov, nakŕmení hladného potomstva, uprataní kuchyne, jej napokon pracovná časť dňa konečne skončila. Získala hodinu - dve pre seba.

Terno!

Až oveľa neskôr, keď ratolesti dorástli, samé zvládali presuny za svojimi aktivitami a po tom, čo odišli za vysokoškolským štúdiom, každé do iného